

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

DEN 27 FEBRUARI 1921

22: DRA ÄRG.

VADSTENA I VINTERTID.
FOTO. F. BORGSTEDT, VADSTENA.

N:o 22

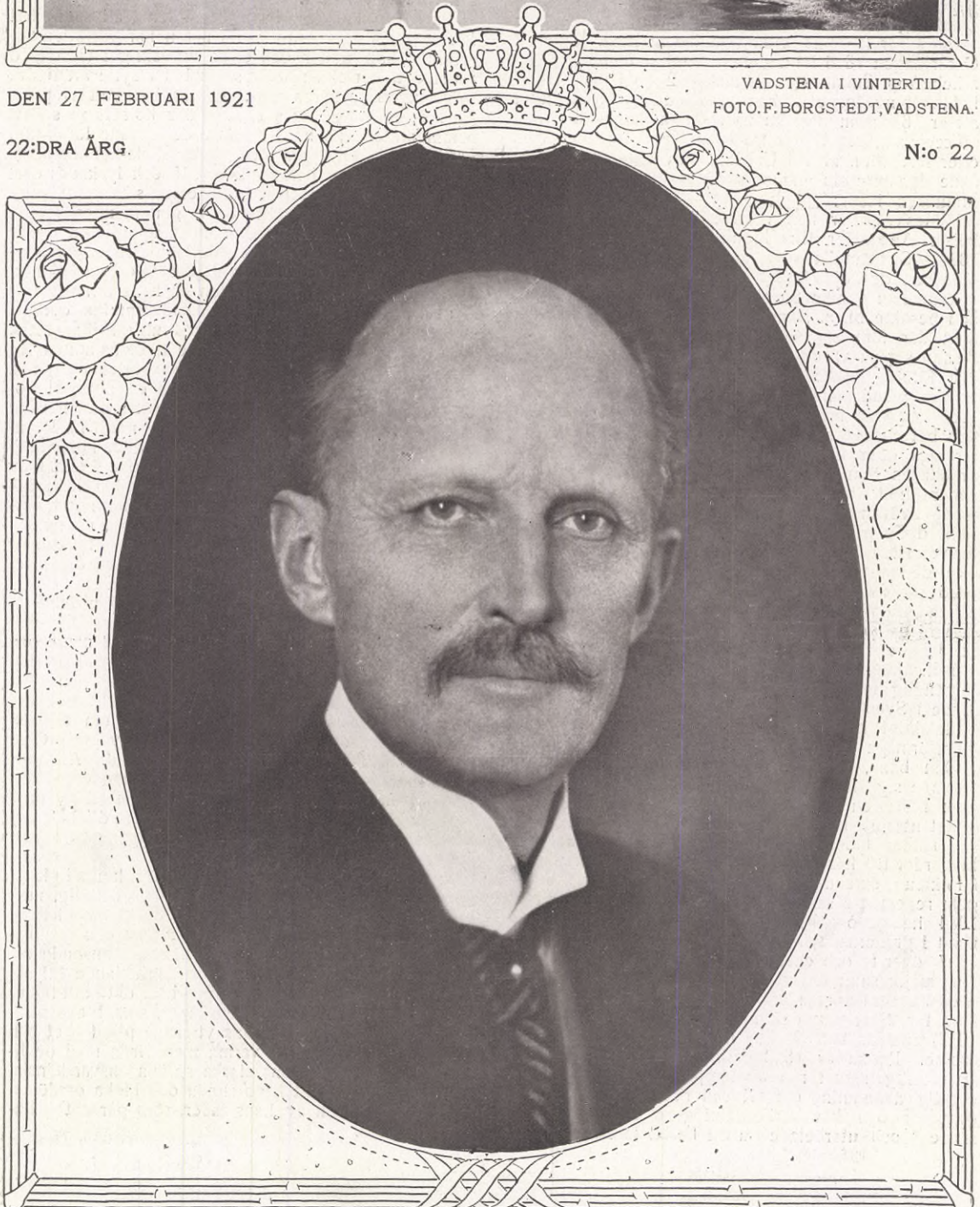

Foto. Jäger, Sthlm.

Kliché: Göes Risbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Carr

H. K. H. HÄRTIGEN AV VÄSTERGÖTLAND

TILL PORTFÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA

Den 27 februari hava sex årtionden förlutit, sedan sent på aftonen dåvarande hertiginnan av Östergötland, sedermera drottning Sofia i Arvfurstens palats nedkom med sin tredje son, vilken i omedelbart därefter hållet statsråd av konung Carl XV förklarades skola komma att bära namnen *Oscar CARL Wilhelm* med titel *hertig av Västergötland*. Vid namngivningen hade uppkallelse skett efter farfadern, farfarsfadern samt morfadern, hertig Wilhelm av Nassau.

Som bekant ägnade det dåvarande hertigparet av Östergötland och framför allt hertiginnan ett levande och personligt intresse åt sina barns uppfostran och undervisning. Som lärare anlätades de yppersta pedagoger, varom namn sådana som Carl Rogberg, Carl Lundberg och C. A. Brolén bära vittne — alla med klang i vår lärdoms- eller läroverks-historia. Efter att Oscarsdagen 1876 ha undergått konfirmationsförhör av ärkebiskop Sundberg och biskop Ebbe Gustaf Bring i Linköping fortsatte han sina studier med resultat att år 1880 samtidigt kunna avlägga mogenhets- och officersexamen. Under tre terminer åhörde han där-efter föreläsningar vid Uppsala universitet och avrundade därefter sin ungdomsbildning genom ett flertal utländska resor: till England och Italien 1880—81, till Moskva, där han representerade sin fader vid kajsar Alexander III:s kröning 1883 samt till Indien 1884. Sistnämnda resa var icke blott den längsta, utan och den ojämförligt intressantaste. Över Triest ankom han genom Suezkanalen till underlandet, där han besökte bl. a. Bombay, Delhi och Kalkutta. Han fann där före sig sin broder, prins Oscar, som då befann sig på världsomsegling med fregatten *Vanadis*, och företog tillsammans med honom en mängd utflykter, bland annat till Hyderabad, där han i januari 1886 fick vara med om en tiger- och panterjakt, vilken betecknade resans höjdpunkt. På återvägen, som företogs över Egypten, Syrien och Konstantinopel, drabbades han av en svårartad tyfus, som i tre månader höll honom fjättrad vid sjuksängen och länge svävande mellan liv och död. Slutligen segrade dock prinsens ungdom och starka natur. Efter hemkomsten lämnade han ett antal livliga skildringar från denna resa i den tillsammans med bröderna år 1886 för familje- och vänskretsens utgivna samlingen "Våra minnen", vari av hans hand ingå kapitlen "Några dagar i Jerusalem", "En morgon vid Ganges", "I Jaipore och Hyderabad" samt "Några dagar i en indisk djungel". Den sistnämnda, som även blivit tillgänglig för en bredare publik genom offentliggörande i Svenska jägarförbundets tidskrift 1885, vittnar fördelaktigt både om sin furstlige författares iakttagelseförmåga och om hans skildringskonst.

Den bana, å vilken prins Carl nu sökte och förvärvade sig ett levnadskall, var emellertid den militära; från den civila var han som bekant grundlagsenligt utesluten. Vid nära 20-årsåldern hade han på sin faders födelsedag 1881 blivit underlöjtnant vid Livgardet till häst — efter dess blå uniform fick han i folkmun smeknamnet "blå prinsen" — vid Västgöta regemente samt norska kavalleriet. Efter att år 1884 ha genomgått krigshögskolan avancerade han raskt i graderna, tjänstgjorde vid generalstaben, blev 1897 överste och chef för livgardet till häst och generalkmajor samt följande år kavallerinspektör i såväl svenska som norska armén. I denna egenskap, vari han för Sveriges del kvarstod i femton år (till 1917) nedlade han ett lika nitiskt som framgångsrikt arbete. Redan år 1893 hade han under en lätt genomskaplig signatur offentliggjort en militärvetenskaplig avhandling om "Kavalleristiska tillämpningsövningar och kavallerifördelningens ledning under striden" och utarbetade nu ett flertal föreskrifter an-

gående utbildningen vid kavalleriet, vilka i förening med grundliga inspektioner varit till stor fördel för det svenska rytteriets utveckling till fältmässighet. Resterna av forna tiders formpedanteri och förkonstling avlägsnades fullständigt, medan till gengäld stor vikt lades vid vapnets anpassning efter våra särskilda naturförhållanden; beväpningen moderniserades och en mängd viktiga utrustningsspörsmål löstes. Det må härvid vara nog att erinra om sadelfrågan, ka- valeritelegrafmaterielen och vinterutrustningen. Prins Carl, som år 1907 befordrades till generallöjtnant och 1908 till general, kvarstår alltfjämt i denna egenskap ävensom såsom överste i Västgöta regemente och i Livgardet till häst.

Vad som emellertid på sista tiden i all synnerhet kastat glans över prins Carls namn har varit den befattning han under och efter världskriget tagit med arbetet under Röda korsets symbol i syfte att lindra krigsfångarnas hårda lott. Under beskydd av prins Carl i egenskap av svenska Röda korsets president sammanträdde på hans initiativ delegerade för tyska, österrikiska, ungerska och ryska Röda-korsföreningarna i Stockholm i november 1915 och lyckades där vid genomdriva en fullständig organisation till fångarnas på östfronten bästa bl. a. genom upprättandet av en blandad kommission med uppgift att under resa till fånglägren å båda sidor undersöka förhållandena och till beivran anmäla upptäckta oegentligheter. Härigenom liksom genom den på hans initiativ tillkomna fångutväxlingen har åstadkommits oerhört mycket gott, varför det också med full rätt ifrågasatts, huruvida icke ett Nobelpris borde tilldelas honom för vad han sålunda utträttat i människokärlekens tjänst. Nyligen har på hans initiativ också ett nordiskt Röda-korsmöte hållits i Köpenhamn i syfte att enas om ett gemensamt uppträdande av de nordiska Röda-korsföreningarna vid de båda stora Röda korskonferenser, som komma att hållas i Genève i slutet av nästa månad. Det svenska Röda-korset har dessutom under hans ledning utbyggt till full effektivitet, där-est vårt eget land skulle drabbas av krig, någon allmännare farsot eller annan nationell kalamitet av stor omfattning, vilken kräver ett kraftfullt och organiserat ingripande i människokärlekens tjänst.

För allt det betydelsefulla prins Carl utträttat på dessa båda yttre områden får icke förbises det vackra föredöme han satt för vårt folk som god make och familjefader. Vid danska kungaparets guldbrolopp 1892 gjorde han första bekantskapet med den väna furstedotter, som han fem år senare skulle hemföra som brud och som sedermera skänkt honom tre döttrar och en son, den sistnämnde en ny prins Carl, liksom sin farfar hertig av Östergötland. Av döttrarna har den äldsta återvänt till sin moders fädernesland för att där åt prins Axel skapa en ny upplaga av det lyckliga hem på Djurgården, dit hela det svenska folkets hjärtliga lyckönskningar gå på husfaderns åldersjubileum.

Ty i alla samhällslager har prins Carl kunnat glädja sig åt en även för en furstlig person ovanlig, man skulle nästan kunna säga enastående popularitet. Hårtill bidrog från början hans ståtliga och manliga yttre framträdande och den enkelhet och anspråkslöshet, som präglade honom i hans förhållande till sin omgivning. Men som åren gingo blev det i allt högre grad hans gedigna inre egenskaper, som blevo föremål för uppskattning: hans ytterliga plikttröhet och samvetsgrannhet, hans varma medkänsla med de lidande och svaga, hans starka sociala ansvarskänsla, sist men icke minst hans sunda och kloka omdöme, högt skattat redan av hans fader, som gärna tog honom till råds.

SEVED RIBBING †.

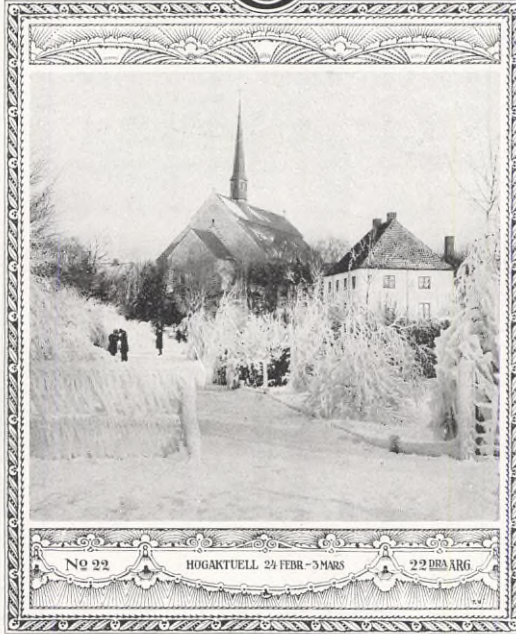
Ett varmt och rikt hjärta har upphört att slå. F. professorn vid Lunds universitet, teologie, juris och medicine doktorn Seved Ribbing har efter en rastlös verksamhet i människokärlakens och ungdomslärarekallets tjänst lagt sitt vita huvud till vila för alltid. Om omfattningen av hans intressen och kunskaper vittna de doktorsgrader, varav han var i besittning; det var endast en tillfällighet, att till dem aldrig kommit att läggas den, varav han på sitt sätt mest varit förtjänt: den filosofiskt-humanistiska. Ty humanism och humanitet var det, som framför allt gav särprägel åt Seved Ribbings enastående läkarepersonlighet.

Det är svårt att i få ord giva en bild av mannen för den som icke sett honom i utövningen av något av sina kall: läkarens, lärarens, folkuppföstrarens, den faderlige ungdomsvännens. I hans yttre uppträdande frapperade den höga, bakåtsvängda pannan, de trohjärtade ögonen med deras mot allt och alla vänliga glimtar, den alltid raska, men aldrig forcerat brådskande gången. Talade han, lade man därjämte märke till röstens djupa och allvarliga, men tillika lugnande och varma tonfall, ordens jämna, aldrig avbrutna uppmarsch i den logiskt och klart

upbyggda framställningens tjänst, den spontant sig inställande, aldrig svikande raden av hjälpedel, vilka stodo honom till buds vid strävandet att vinna pedagogiska eller psykiskt-terapeutiska syften. Kom man honom ännu närmare, glömde man aldrig det trofasta handslaget och kände man att hemligheten av hans inflytande låg i den mäktiga aura av etiskt patos, som utströmmade från och omgav hans personlighet. Kan man tala om etiska kraftfält, var det som hänförde sig till Seved Ribbing ett av de största i samtiden och bland de största tänkbara. Det var, som om ordet *plikt* var som skapat just för hans läppar, som karaktäristik just av hans livsgärning.

Det var denna mäktiga personlighet, som gjorde Ribbing till den store läkaren. Andra voro måhända mera än han förtrogna med sjukdomarna, han var det till gengäld som ingen med de sjuka människorna. Skämtsamt — ty humor hade han även i rikt mått — yttrade han en gång, att kassafeber också hörde till de

27 Februari 1921 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 • ILLUSTR. • • MAGASIN. •

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 22.

I grön färg.

Vadstena strandpromenad efter en orkanlik vinterstorm.
 Efter foto. av Fr. Borgstedt, Vadstena. — Kliché: Götz, Gbg.

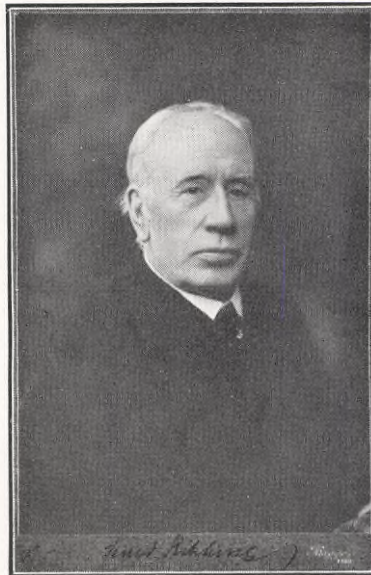

Foto. Bagge, Lund.

Kliché: Bengt Silfverparre.

SEVED RIBBING.
 F. 1845. † 14 februari.

sjukdomar, som måste räknas med vid diagnosen, och även dem, som ledo därav — icke minst studenter — förstod han bota, ofta icke utan ekonomisk skada för sig själv. De unga medicine kandidater, som dittills studerat sin vetenskap endast i böcker och formler, fingo vid hans hand genomgå en oförliknelig första skola i det mänskliga medkännande, varförutan ingen läkarevetenskap förmår höja sig till läkekonst. I viss mån blevo alla studenter hans lärjungar: åt alla ställde han till förfogande sitt rika vetandes skatter, sin ännu rikare livserfarenhet. Om folkbildningsarbetet ha få inlagt större förtjänster: folkhögskolan och den populärvetenskapliga föreläsungsverksamheten stå till honom i en outplånlig tack-samhetsskuld och de akademiska sommarkurserna räkna i honom en av sina svenska fäder. Genom sina folkhygieniska skrifter, särskilt på sexuallivets område, har han förvärvat sig en världspublik, men detta avhöll honom icke från att verka för hygieniska reformer med mindre vidsträckt syftning: den svenska allmogens kost-

håll hörde också till föremålen för hans förbättrarnit. I kampen för folkknykterhetens höjande har han hört till märkesmännen och i arbetet på lungtuberkulosens tillbakaträngande likaledes till vårt lands mest framskjutna. Det är lika få, som kunnat mäta sig med honom i arbete och arbetsresultat, som i människokärlek, viljans godhet och vetandets omfattning. När han nu hastigt gått bort — ett lyckligt slut på ett rikt liv — följes han mer än de flesta av innerliga tacksägelse. Hans bild skall leva i välsignat minne.

Till slut några data. Seved Ribbing var född i Stockholm den 17 februari 1845. Efter att ha genomgått Stockholms gymnasium blev han stud. i Uppsala 1863; med. kand. 1867 samt med. lic. vid Karolinska institutet 1869. Två år därefter promoverades han till med. dr. i Uppsala, blev 1872 lasarettsläkare i Simrishamn samt 1879 e. o. prof. i pediatrik (barnsjukdomslära) vid univ. i Lund. År 1888 utn. han till prof. i prakt. med. vid samma univ., från vilken befattn. han 1910 tog avsked. Sin jur. hederdoktorshatt mottog han från univ. i Glasgow, sin teol. från fakulteten i Lund vid universitetets jubelfäst. Drabbad av en hjärnblödning afled han lugnt och stilla på aftonen den 14 febr.

Efter fotografi.

FRÅN SAMMANTRÄDET PÅ CARLSBERG, KÖPENHAMN. Sittande fr. v.: Högesterretsadvokat Heyerdahl (Norge), Prins Carl (Sverige), och professor Höjfding (Danmark), presidenter för resp. länders R. K. förbund; stående fr. v.: förutv. statsrådet, direktör Darre-Jensen (Norge), f. d. landshövding Cedercrantz (Sverige), överläkare Svendsen, Odense (Danmark). Text. å sid. 343.

Kliché: Göes Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Fru Randi Blehr, gift med förutvarande norske statsministern i Stockholm Otto Albert Blehr, fyllde den 12 febr. 70 år. Under sin makes statsministertid, 1891—93 och 1898—1902, vistades fru Blehr i Stockholm, där de båda makarna förde ett stort och gästfritt hus. Den särskilt under åren före unionskrisen vanskliga representativ aställning minister B. intog i den svenska huvudstaden fyllde han på ett sätt, som tillvann honom sympati och erkännande i de vidaste kretsar. Att han så väl lyckades i denna sin uppgift torde i icke ringa mån få tillskrivas fru Blehr, hennes vin-

nande egenskaper som värdinna i ministerhotellet och hennes till mästerskap gränsande förmåga att där under de angenämaste former sammanföra representanter för de olika politiska lägren till behaglig och försonlig samvaro.

I sitt eget land har fru Blehr intagit en framskjuten ställning i kvinnosaksrörelsen, den sociala verksamheten och fredsarbetet. Som ordförande under mer än ett tjugotal år i Norsk Kvindesaksforening har hon nedlagt ett betydande arbete på förbättrandet av de norska kvinnornas ekonomiska och medborgerliga ställning. Icke blott på detta område utan även i fredsarbetet har hon i tal och skrift varit oförtrutet verksam. För allt hennes arbete synes hava legat till grund en människokärlek av ädlaste art och vidaste mått. Fru Blehrs intresse för fredssaken har tillfört henne ordförandeskapet i Norske Kvinners Fredsforbund och International Council of Women's fredskommitté.

T. h.:

FRU RANDI BLEHR.

70 år den 12 februari.

Var såsom maka till dåvarande norske statsministern i Stockholm, Otto Blehr, bosatt där under åren 1891—93 och 1898—1902. Sistnämnda år blev Otto B. regeringschef och kvarstod som sådan till oktober 1903. Fru Blehr har inlagt stor förtjänst om de norska kvinnornas politiska och praktiska förvärrättigheter. Efter fotografi. Kliché: Bengt Silfversparre.

En partiell ministerkris inträdde den 11 februari då finansminister Tamm med anledning av riksdagens avslag i kaffetullsförslaget och detta besluts hotande innebörd för hela budgetställningen ingav sin avskedsansökan, följd den 15 febr. av hela den övriga ministären demissionsbegäran, samma dag föredragen i extra konsej för konungen, på vilkens anmodan statsrådets medlemmar förklarade sig villiga att tills vidare fungera i avbidan på regeringsfrågans lösning.

Efter förberedande konferenser med riksdagens talmän och partiledarna för att inhämta deras uppfattning av läget, vände sig konungen den 16 febr. i tur och ordning till cheferna för de olika riksdagspartierna, red. Branting, amiral Lindman och landshövding Edén, med anmodan att bilda regering, men motog av alla ett avböjande svar. Amiral Lindman motiverade högerpartiets avslag med att högern vid kaffetullens behandling i

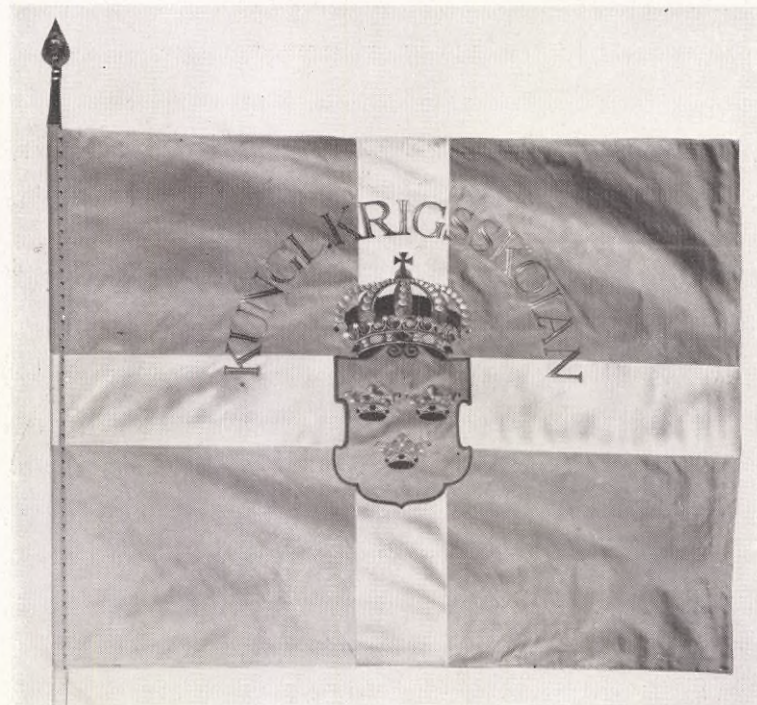

Efter fotografen. Klische: Göts Bildbrå & Klischeestall, Oth. LANDSHOVDING O. F. VON SYDOW kallad att såsom statsminister bilda ny regering.

riksdagen lämnat regeringen sitt lojala stöd och följaktligen icke av några parlamentariska skäl förpliktades att påtaga sig det regeringsansvar som rätteligen ålåg de socialdemokratiska och liberla partierna, vilka bringat kaffetullen på fall. Redaktör Branting angav som skäl att det politiska läget gjorde det omöjligt för det socialdemokratiska partiet, som ju icke vore i majoritet i riksdagen, att bilda regering. Samma deklaration avgavs av landshövding Edén för det liberala partiet.

Denna riksdagspartiernas märkliga obenägenhet att ikläda sig den eljes så livligt åtrådade regeringsmakten förklarar dels av de ekonomiska svårigheter, som just nu äro förenade med riksstyrelsens förande, dels av det förhållandet att landet står inför nyval till riksdagens båda kamrar. Den av regeringen uppgjorda finansplanen är kastad över ända i det att ett ofantligt deficit har uppstått genom kaffetullens fall. Det blir den nya regerings uppgift att återställa balansen genom betydande strykningar i fråga om utgiftsposterna och utfinnandet av nya givande inkomstkällor, en uppgift ytterligare försvärad därav att varje partiregering, då ju intet parti ensamt förfogar över riksdagsmajoritet, är beroende av de övriga partiernas goda vilja. Att under så brydsamma ekonomiska förhållanden stå för riksstyrelsen innesluter givetvis även en betydande risk att komma i kollision med mäktiga intressen ute i landet och att utkvittera resultatet här av vid de förestående riksdagsvalen. Regeringsmakten har under sådana förhållanden förlorat sin lockelse och samma partier, vilka vid det närmast föregående regeringskiftet med harm konstaterade att konungamakten handlat i strid mot parlamentarismens grundsats, att landets regering skall tagas ur riksdagen hava nu själva underkänt samma princip.

Då bildandet av en partiregering var uteslutet lämnade konungen uppdraget att söka bilda ny regering till landshövding Oscar von Sydow, som därefter konfederade med de olika partiledningarna för att finna en grundval för samarbetet mellan den blivande regeringen och riksdagen. Förhandlingarna hava tagit ett gynnsamt förlopp och en ministär von Sydow synes, när detta skrives, vara säkerställd. Som medlemmar i den nya regeringen torde den förutvarande ministären samtliga medlemmar komma att ingå med undantag utom av statsminister de Geer även av finansminister Tamm, som till efterträdare väntas få generaltulldirektör H. Themptander och antagligen försvarsministern Hammarskjöld.

DEN AV KONUNGEN TILL K. KRIGSSKOLAN ÖVERLÄMNAD NYA FANAN, UTGÅNGEN FRÅN LICIUM I STOCKHOLM. — Text å sid. 351. — Klische: Brigt Sjöförsvar.

MÄRKLIG SVENSK MINIATYRSAMLING.

ETT URVAL UR KONSUL HJALMAR W. CANDERS,
STOCKHOLM, UTOMORDENTLIGA SAM-
LING UTSTÄLLES PÅ NATIONAL-
MUSEUM.

Konstsamlarne hava specialiserat sig på olika områden.

Konsul Hjalmar Wicander anses vara Sveriges störste miniatyrsamlare. Nationalmuseum exponerar ett urval av 128 miniatyurer, som förvaras i en av ägaren till museet donerad dyrbar monter. På en annan plats i 1700-talssalen är man i till-

vårt land, avbildar 400 miniatyrporträtt dels i fyrfärgstryck, dels i ljustryck. Upplagan är tryckt i 50 exemplar samt utgör en hedersgåva till Wicander på 60-årsdagen av vänner. Boken är ej till salu, men den lilla utställningskatalogen, 46 s. prydd med 8 pl. (11 porträtt) i färgtryck, kan man få köpa för relativt billigt pris kr. 2:— ("Miniatyrhistorien en miniature") I den Wicanderska kollektionen märkas 57 svenska och utländska konstnärer. Till den svenska av-

DROTTNING KRISTINA av Pierre Signac (1624—1684).

T. v.:
KONUNG FREDRIK I
OCH DROTTNING
ULRIKA ELEONORA
av Christoffer
Conrad Hunger.

T. h.:
KONUNG GUSTAF IV
ADOLF av Niklas
Lafrensen (1737—1807).

fälle att betrakta: "Hjalmar Wicanders miniatyrsamling. Beskrivande katalog av Karl Asplund. Cederqvists grafiska aktiebolag". Planschverket anses vara den dyrbaraste konstbok, som tillverkats i

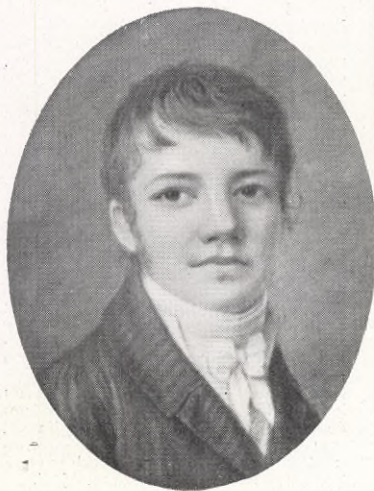
delningen hör vår äldste utövare av emaljmåleriet Pierre Signac (*1624 †1684) med ett porträtt av drottning Kristina, hos vilken denne fransman 1646 blev hovminiatyrist. Han har också, utom drottningens, till vilket Sebastian Bourdons be-

ELIAS BRENNER.
Självpporträtt.
(1647—1717).

T. v.:
L. H. ROOS AV HJÄLM-
SÄTER
av L. S. Sparrgren
(1761—1828).

T. h.:
JOHN HALL d. y.
av G. D. Bossi
(1767—1853).

Kliché: Kem. A.-B. Bonst. Silfverpapper, Sjölin & C.

kanta bild tjänat som förebild, målat Karl XI, emalj i grisaille, å vars baksida läses: "I Qui m'aym me porte a qui me porte ayme la patrie S".

Elias Brenner (*1647 †1717) självporträtt. Grisaille i tuschlavur på papper med inskription: *El. Brenner Reg. Coll. Antim Assr A se ipso depictus Stockholmiæ 1696*. Han var vår förste inhemske miniatyrmålare och dessutom assessor i Antikvitetskollegium samt numismatikens grundläggare genom sitt arbete "Thesaurus Nummorum Svio Gothorum".

Konung Fredrik I och hans drottning Ulrika Eleonora dubbelporträtt i relief med förgyllning på blå fond i emalj av Christoffer Conrad Hunger. Han var antagligen tysk och 1717 anställd vid Meissens porslinsfabrik. År 1730 blev han föreståndare för måleriavdelningen på Rörstrands porslinsfabrik. Arbeten av denne konstnär äro mycket sällsynta.

Niklas Lafrensen d. y. (*1737 †1807) har vunnit ett oerhört anseende även i utlandet, där hans målningar från det galanta livet blivit graverade. Vi återgiva ett porträtt av konung Gustaf IV Adolf, som är signerat: "Lafrensen p. 1793".

Lorentz Svensson Sparrgren (*1761 †1828) var född i Göteborg. Elev av Konstakademien och sedan ledamot och professor räknas han till våra förnämsta utövare av miniatyrkonsten. T. ex. porträttet av miniatyrmålaren Leonard Henrik Roos av Hjalmsäter (*1787 †1827).

Giovanni Domenico Bossi (*1767 †1853) föddes i Triest och har vistats i Venedig, Berlin, St Petersburg; ledamot av Konstakademien i Stockholm 1798 samt verksam i vårt land till 1812, varefter han begav sig till utlandet. Bossi avled i München. Miniatyrer av hans hand äro högt skattade t. ex. porträttet av Göteborgs på sin tid rikaste köpman John Hall d. y. (*1771 †1830) signerat: "D. Bossi Pinxit den Got. 1801". John Hall var även målare och elev av Desprez.

Slutligen kan antecknas några av de förnämsta miniatyrmålarna, som förekomma i Wicanderska samlingen: Abraham Alexander Cooper, Carl Gustaf Klingstedt, som, på grund av att han målade å tobaksdosor små galanta eller skabrosa scener, kallades "*Le Raphaël de tabatières*". — Charles Boit, Christian och David Richter d. y., den berömda Peter Adolf Hall, J. E. Bolinder, J. A. Gillberg m. fl. — Bland utländska konstnärer påträffas fransmännen Jean Petitot, som är alla tiders störste emaljmålare, Jean Honoré, Fragonard samt A. Vestier med ett porträtt av Jeanne Bernadotte (*1728 †1809), Carl XIV Johans mor. Vidare kajsar Napoleon I av empiremålaren Jean B. Isabey; de engelska konstnärerna Peter och Isaac Oliver, Samuel Cooper; Österrike är representerat av Füger; Tyskland av Vogel och Ryssland med Ritt, o. s. v.

N. V. H.

Till bild å sid. 352.

Cellulosa- och sågverksarbetarne i Kramfors skulle den 13 febr. hava gemensamma överläggningar i en sträjkfråga och begärde genom en deputation hos kontraktsprosten Nordling att, i saknad av annan tillräckligt stor möteslokal, få Gudmundrå kyrka upplåten för sammanträdet. Tillåtelsen förvägrades, men strejkmötet hölls icke desto mindre i kyrkan. Landsfiskalen i distriktet, som fått meddelande om det förefallna, infann sig inom kort på platsen, men vägrades tillträde till kyrkan.

Händelsen har väckt betydande uppeende och man har räknat med att den skulle få ett allvarligt laga efterspel. Dess bättre synes detta icke bliva fallat. Mötesdeltagarna torde, efter vad anställda undersökningar givit vid handen, hava varit i den tron, att kyrkan verkligen upplåtits för mötet. Det hela skulle då inskränka sig till en missuppfattning av den utsända arbetardeputationen angående prosten Nordlings svar. Mötesförhandlingarne präglades av lugn och ordning.

*

Till bild å sid. 340.

De tre nordiska ländernas Röda kors-organisationer hava i dagarne haft ett representantmöte i Köpenhamn för att förhandla om ett gemensamt uppträdande vid de två stora internationella Röda korskonferenser, vilka i slutet av mars månad skola hållas i Genève.

Vid Köpenhamnsmötet, som öppnades den 12 febr., representerades Sverige av presidenten för svenska Röda korset prins Carl samt landshövding Cedercrantz, norska Röda korset av sin president höiestretsadvokat Heyerdahl samt förutvarande statsrådet direktör Darre-Jensen och Danmark av presidenten i danska Röda korset professor Höfding samt överläkaren d:r Fr. Svendsen. Arbetsprogrammet för de tre mötesdagarne var synnerligen omfattande, då det ju för de delegerade gällde att taga ställning till alla de frågor av utomordentlig vikt, vilka skola behandlas vid Genève-konferenserna, bl. a. ett eventuellt samarbete mellan den äldre Röda korsorganisationen "Comité international" och den nya "Ligue des sociétés" samt vidare alla de spörsmål, som blivit aktuella genom kriget: fångarnes rättsställning och behandling, blockadfrågan, protesten mot gaskriget m. m.

*

Till bild å sid. 348.

I Halland pågår f. n. insamling av medel till en sjukstuga i Svenska Finnmarken, där förhållandena i sjukvårdshänsende te sig fruktansvärda. Insamlingen omfattas med stort intresse inom kommittéerna på de olika platserna. Som ett led i arbetet ingår den soiré som gavs å teatersalongen i Halmstad d. 11 febr. efter ett synnerligen gediget och väl valt program. Därvid uppfördes baletten "Sylliderna", graciöst och fint framförd av småflickor samt en tableau vivant: "Vi suckar det så tungt uti skogen?", med en stämning av saga och allvar över sig, beledsagad som den var av dämpad stråkmusik bakom fonden.

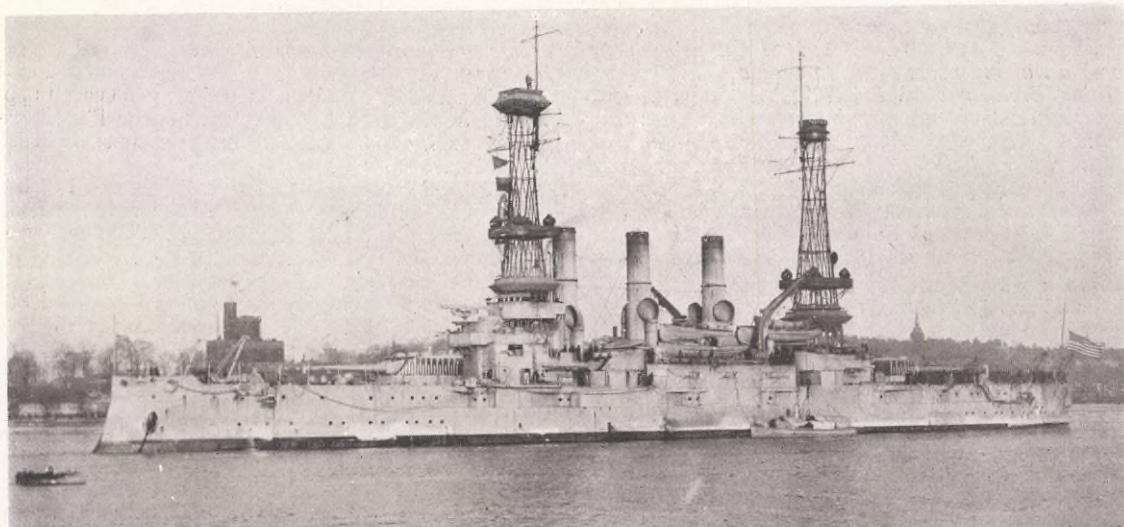
*

Till bild å sid. 344.

Förenta staternas regering har låtit det amerikanska slagskeppet "New Hampshire" till Sverige övertäta stoftet efter framlidne svenske ministern i Washington W. A. F. Ekengren, en stor och enastående hedersbetygelse såväl åt den avlidnes minne som åt vårt land. Endast en gång tidigare hava Förenta staterna visat en svensk man en sådan heder, nämligen då stoftet efter John Ericsson av ett amerikanskt fartyg fördes över Atlanten för att återbördas till fosterjorden. "New Hampshire" anlöde den 15 febr. till Stockholm. Föregånget av en av stadens isbrytare ångade det majestätiska krigsfartyget in på Strömmen, där det kastade ankar. Vid landstigningsplatsen nedanför högvarnen hade samlats minister Ekengrens närmaste anförvante, däribland hans fader f. d. stadsmästare Ekengren, samt vidare kabinettskammarrhen greve H. von Stedingk som representant för konungen, utrikesministern greve H. Wrangel, amerikanska legationen i Stockholm med minister Ira Nelson Morris i spetsen, medlemmar av övriga främmande beskickningar, en del högre tjänstemän i utrikesdepartementet m. fl. Under sorgsalut från "New Hampshire" fördes den i svenska flaggan svepta kistan till land samt bars av amerikanska matrosar till vagnen, vid vilken ett hederskompani från flottan paraderade. Företätt av Flottans musikkår, vilken spelade Carl XV:s sorgmarsch, samt av hederskompaniet, drog sorgetåget över Skeppsbron och fram till Nationalmuseum, där hederskompaniet gjorde halt och öppnade leden. De som skulle medfölja till kyrkogården stego upp i väntande vagnar och processionen fortsatte till sin slutliga bestämmelseort.

Vid ankomsten till kyrkogården bars kistan till familjegraven av tio man, företrädda av fackelbärare. Kyrkoherde C. V. Larsson i Kungsholms församling höll griftetalet och en kvartett under musikdirektör John Moréns ledning sjöng "Stilla skuggor" och "Sov i ro". Praktfulla kransar nedlades från bland andra Stockholmsklubben i New York, The New York Club of Stockholm, chef och officerare på pansarkryssaren Fylgia vid prins Wilhelms besök i Förenta staterna 1907 samt från svenska utrikesministern och amerikanska sändebudet.

"New Hampshire", som kvarligger i Stockholm några dagar, tillhör den fartygstyp som bildade övergången till dreadnought-typen. Displacementet är 16,000 tons. Besättningsstyrkan uppgår till 964 man. "New Hampshire" tillika med fem andra amerikanska slagskepp torde tillsammans komma att göra ett nytt besök i Sverige med årets nyexaminerade sjökadetter.

Pressfotoe.

BLOMSTERHYLLNINGEN i tåget framför Grand Hotel.

Kliché: Göta Rithyrå & Klichéanstalt, Gbg.

"NEW HAMPSHIRE", Förenta Stater-
nas stora örlogsfartyg, som hit överfört
svenske ministrerna i Förenta Staterna,
W. A. F. Ekengren, stoft att gravsättas
i fädernejorden. Envoyén Ekengren
avled i Washington den 25 sisl. no-
vember.

Därunder:

KISTAN MED DEN AVLIDNES STOFT
FÖRES I LAND VID SKEPPSHOLMEN
i Stockholm där anförvanter och övriga
närstående jämte Utrikesdepartementets
chef och ett flertal högre ämbetsmän
m. fl. möta. Närmast kistan synes fa-
dern, f. d. stadsmäklaren Ekengren vid
sidan om kyrkoherde Larsson.
Text å sid. 343.

Efter fotograf.

Kliché: Goës Bildbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

KONUNG GEORG OCH DROTTNING MARY I FULL ORNÄT vid öppnandet av parlamentet.

Det engelska parlamentet öppnades, efter sju veckors ferie, åter den 15 febr. under utvecklande av all den traditionella prakt och ståt. Konungparets färd från Buckingham Palace till Westminster erbjöd en imponerande anblick, vilken livligt senterades av de väldiga folkskaror, som kantade processionens väg. Efter konungparets galavagn, förspänd med sex svarta hästar och ledsagade av gardister i skarlakansröda uniformer, följde ytterligare ett antal galavagnar och automobiler. I en av vagnarna åkte hertigen av York, konungparets näst äldste son, vilken nu för första gången som medlem av överhuset deltog i högtidligheten. Prinsen av Wales åkte direkt från sitt residens till Westminster och hade under ceremonien sin plats till höger om tronen. I det trontal konung Georg uppläste berördes det vänskapliga förhållandet till de utländska makterna, den förestående Londonkonferensen med dess fredsfrämjande betydelse, orientfrågan samt handelsförbindelsen med Ryssland.

Stockholms Konserthörning har i dagarna fått mottaga ett celeberrt besök i det Siegfried Wagner, som bekant sin frejdade faders ende son, för första gången gästade den svenska huvudstaden där han anförde två konserter med konserthörningens orkester den 21 och 24 februari. Han anlände till Stockholm den 19 och tog omedelbart itu med repetitionerna för de båda konserterna vid vilka givetvis utslutande Wagnersaker komma till utförande.

Siegfried Wagner utbildade sig först till arkitekt och skapade som sådan bland annat Liszt-mausoleet i Bayreuth. Hans musikaliska längtan tog emellertid så småningom överhand och han blev elev hos den berömda Humperdinck samt hos Kniese. I Bayreuth började han dirigera 1894 där han ett par år senare blev meddirigent. Han har framträtt som kompositör med bland annat ett flertal operor.

Årets Holmenkollentävlingar hava liksom alltid omfattats med livligaste intresse av Nordens sport- och idrottskretsar. Utom normmännen, vilka givetvis varit i abso'ut majoritet, hava tävlingarna räknat deltagare även från Sverige, Finland och Tjeckoslovakien.

Pressfoto.

Kliché: Bengt Silfverparre.

SIEGFRIED WAGNER, den store Richard Wagners son, i Stockholm.

Skidtävlingen på 50 km., det s. k. langrendet, Skandinavien's förnämsta skidlopp, ägde rum den 17 febr. under goda väderleksförhållanden. Banan var utstakad genom en synnerligen svår terräng, vilket gynnade normmännen på så väl svenskarnes som finnarnes bekostnad, då ju dessa i sina hemland icke kunna träna under liknande terrängförhållanden. Finnarna hade dock under någon tid före loppet i och för träning uppehållit sig i Norge.

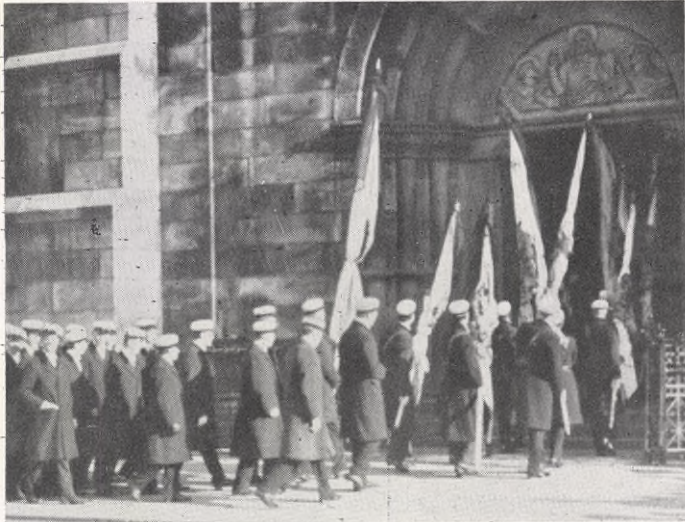
I langrendet deltog 75 tävlande. Vid första kontrollstationen var spänningen utomordentligt stor, i det att svensken Isaksson här hade ungefär samma tid som den bästa normmannen, Torleif Haug. Redan vid nästa kontrollstation var emellertid läget sådant, att man måste räkna med att de första platserna skulle beläggas av normmännen. Förste man i mål blev Gröttumsbraaten, startnummer 37, och därefter kommo löparne med korta mellanrum, hälsade med jubel av den samlade ofantliga åskådaremängden. Jublet erhöill ovationsartad karaktär när den norske storrännaren Haug, vars startnummer var 55, åkte in som femte man på sex

Bild t. h.: THORLEIF HAUG inkommer som segrare i det stora 50-km. skidloppet vid Holmenkollen med en tid av 4 t. 30 m. 56 s.

Efter fotografi.

Kliché: Goës, Gbg.

Fotos. Ohm, Malmö.

PROFESSOR SEVED RIBBINGS JORDAFÄRD I LUND den 19 februari. T. v Studentkåren anländer till domkyrkan; t. h. Begravningsståget med seminaristerna i spetsen.

Kliché: Kem. A.-B. Brøgt Silfverparre, Sthlm-Gö.

minuters bättre tid än Gröttumsbraaten och man följaktligen var säker på att han även nu, för fjärde gången, skulle segra i langrendet.

Närmast Haug, vars tid var 4, 30, 56, kommo tre norrmän, Strömstad, Gröttumsbraaten och Maardalen samt som förste svensk H. Isakson med en tid av 4, 46, 33 och därefter den förste finnen Niku. Den till målet sist inkomne var den enda i löpningen deltagande tjeckoslovakern Jarolevik med en använd tid av 8 timmar 4 min.

*

Professor Seved Ribbings begravning, vilken ägde rum i Lunds domkyrka den 19 febr. formade sig genom det utomordentligt stora deltagandet från allmänhetens sida till en sorgeakt av den mest imponerande verkan. Jordfästningen förrättades av biskop Gottfrid Billing, som därtill anknöt en gripande dödsbeaktelse. Akten övervars utom av de närmast sörjande av akademistaten, samhällets stater och kårer, lärjungarne vid stadens skolor m. fl. Studentkårens medlemmar hade med sina standar och fanor tagit plats på ömse sidor om kistan. Efter jordfästningen fördes stoffet till Norra kyrkogården där det, se-

dan studentkåren med sång och minnestal bringat den avlidne en sista hyllning, gravsattes.

*

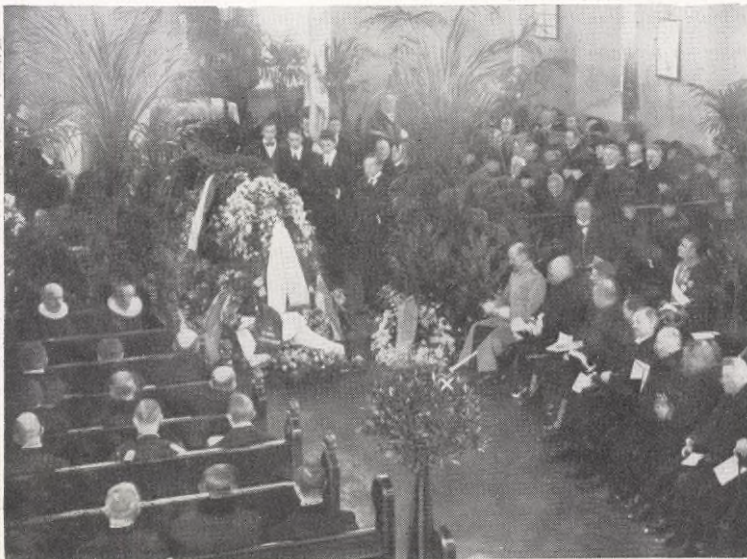
Stoffet efter norske ministern vid Svenska hovet f. v. statsministern Georg Francis Hagerup vigdes den 15 febr. i Vor Frelseres kirke i Kristiania till den sista vilan. Den högtidliga akten övervars av norske konungen, minister Ramel som representant för svenske konungen och legationsrådet Barnekow som representant för danske konungen, norska regeringens och stortingets medlemmar, representanter för de främmande legationerna, Kristiania magistrat och Kommunstyre m. fl. Bland den rika blomstergården märktes kranzar från norska och danska kungaparen, danska änkedrottningen, svenska och danska utrikesministerierna samt från en mängd institutioner och korporationer.

*

Till bild å sid. 352.

En lika uppseendeväckande som mystisk händelse inträffade natten till den 15 febr. i Partille kommuns försörjningshem i Astebo. Vid tvåtiden väcktes de i hemmet boende av en våldsamt explosion, vilken satte hela byggnaden i skakning, sprängde fönsterna och slungade omkring bohaget. Fördörelsen var störst i köket, där explosionen ägt rum och där även mordbrand anlagts. Elden släcktes emellertid utan svårighet, men efter några minuter inträffade en ny explosion denna gång i källaren där värmepannan sprängts medels dynamit. Såsom misstänkt för dådet har häktats anstaltens föreståndare N. L. Holmqvist. Motivet till förbrytelsen är ännu höljt i dunkel.

Den häktade, vilken varit föreståndare för försörjningshemmet i sjutton år har tidigare åtnjutit det bästa anseende och varit allmänt omtyckt. Under den senaste tiden har han dock på grund av sjuklighet hemfallit till alkoholmissbruk och visat sig underlig till lynnet.

Efter fotografiska.

Kliché: Kem. A.-B. Brøgt Silfverparre, Sthlm-Gö.

MINISTER G. F. HAGERUPS JORDFÄSTNING I KRISTIANIA den 15 februari. T. h. Konung Haakon (X) och statsråd.

INNEHÅLL; H. K. H. Härtigen av Västergötland (biografi och helsidesporträtt). — Konungen överlämnar en ny fana till Krigsskolans kadettkompani. — Ministerkrisen. — Engelska konungaparet. — Professor Seved Ribbing †. — Skandinavisk Röda korskonferens i Köpenhamn. — "New Hampshire" överför stoffet efter framlidne svenske ministern i Washington Ekengren till Stockholm. — Teaterpremiärer. — Holmenkollentävlingarne. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri m. m.

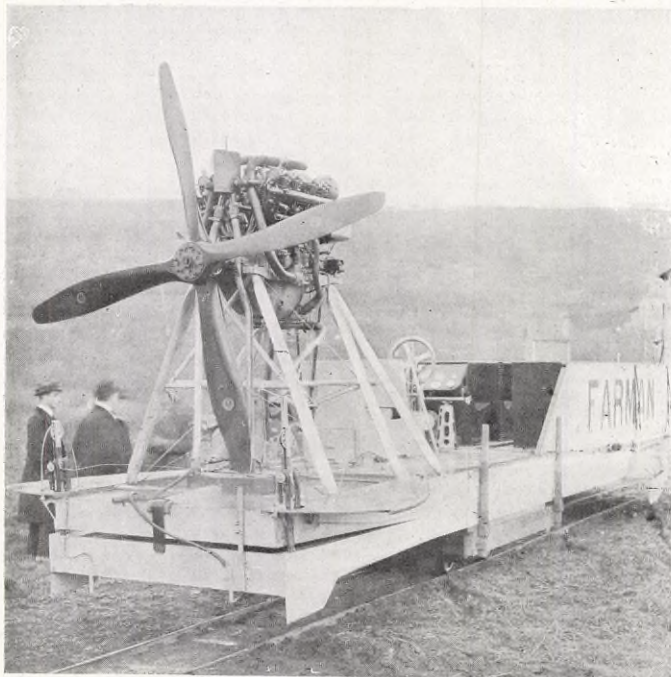
Efter fotografi.

BELGRAD OCH SERBISKA OFFICERARE ERHÅLLER UTMÄRKELSER FRÅN FRANKRIKE genom general Franchet d'Esperay. Serbiska officerare mottaga tapperhetsmedaljen av generalen (X).

Kliché: Com. A. B. Genet Silberparre, Simons-Byg.

Tanken att utdela tapperhetsmedaljer och liknande utmärkelse-tecken även till städer är av franskt ursprung. Ett flertal franska städer på gränsen mot Tyskland, vilka särskilt lidit under kriget, hava fått mottaga tapperhetsmedaljer, och nu senast har Frankrike även ihågkommit Jugoslaviens huvudstad Belgrad med ett dylikt utmärkelse-tecken, "la croix de guerre", vilket under de högtidligaste former på ort och ställe överlämnades av franske generalen Franchet d'Esperay. Samtidigt överräckte generalen den franska tapperhetsmedaljen till ett antal förtjänta jugoslaviska officerare.

Jugoslavien är en av de många nyvordna stater, som i ententens, enkanterligen Frankrikes, vilja byggts upp av Serbien och det österrikiska väldets spillror. Dessa rikens fortbestånd, sedan i en framtid den av kriget vållade internationella maktförskjutningen utjämnats, ter sig något problematiskt. Icke håller Jugoslaviens struktur förefaller synnerligen stark, sammanfogad som riket är av en mängd småområden, bebodda av olika folkslag. De starkaste folkelementen utgöras av serber, kroater och slovener. Invånarantalet uppgår till 14 millioner.

En av de främsta föregångsmännen på flygteknikens område är fransmannen Henry Farman. Hans namn är förknipat med de första tävlingarna redan för tio år sedan. Om han också nu ej längre räknas bland de aktiva flygarne har hans intresse för närbesläktade försök därför ej slappnat. Den 5 febr. i år deltog han sålunda som förare i en provfärd med ett nytt Farman-Hydroplan, varvid man på Seine uppnådde en hastighet av 90 km. i timmen d. v. s. mellan 48 och 49 knop. Någon racer i egentlig mening kan farkosten ej kallas då den vid turen i fråga förde ej mindre än 12 passagerare. T. o. m. utan forcering kan den med en last av 1400 kg. lätt hålla en hastighet av 60 km. i timmen d. v. s. 32 knop.

Hydroplanetets längd uppgår till ca 10 meter; dess motor på 140 hästkrafter driver planet framåt genom verkan på en fyrbladig luftpropeller.

G. B.

Nederst:
ETT NYTT FARMAN-HYDROPLAN uppnår en hastighet av 90 km. i timmen (48 à 49 knop) under provtur å Seinen den 5 febr. med 12 passagerare, bland vilka befann sig Henry Farman. som förare.
Överst: MOTORN OM 140 HKR.

Efter fotografier.

Kliché: Coës Ribbyré & Klichéanstalt, Gbg.

"CARMEN" PÅ GÖTEBORGS STORA TEATER EN SUCCÈS

Det visade sig vara ett synnerligen lyckligt val när *Stora teatern* i Göteborg vid sin premiär den 12 februari satt Bizets odödliga opera *Carmen* på sitt program. Valets karaktär av "stort slag" betonades i främsta hand genom teaterns förvärvande av dirigenten för Göteborgs Orkesterförening, professor *Michael Press* på kapellmästareplatsen. Under hans suveräna ledning av den för evenemanget förstärkta orkestern firade Bizets underbara, evigt unga operaskapelse än en gång bland de tusenden förut en segersäll och lysande afton. Angenämt var att till denna rent musikaliskt sett

SMUGGLAR-KVINTETTEN:

Fr. v.: herr *Daniel Hertzman*, fru *Elin Lejdström*, herr *Karl Kinch*, fröknarne *Clara Thomsen* och *Greta Thelander*.

Bild t. v.: FRÖKEN INGA PETERS som *Micaëla*.

Bild t. h.: FRU ELIN LEJDSTRÖM (*Carmen*) och HERR MARTIN ÖHMÄN (*Don José*).

Fotos. Olsson & Hammarqvist, Gbg.

Kliché: Goës, Gbg.

förstarangprestation finna en överraskande god motsvarighet på spelistan. Vid en opera som *Carmen* skynta ofrivilligt för erinringen en del förebilder, som nått mästerskapet och därigenom trycka ned efterföljande tolkningar. Förbehållet nedtystades dock inför herr *Martin Öhmans* *Don José*. Partiet blev utan tvivel aftonens

Kliché: Goës Rittgrå & Klicheanstalt, Gbg.

märkligaste. Sång, spel och apparition ägde en skönhet, glans och säkerhet som aldrig förr. En alltigenom ypperlig *Don José*, som ger vingar åt stora framtidsförhoppningar för den begåvade sångaren. Som *Carmen* hembar fru *Lejdström* en vacker framgång premiärkvällen. När rollen senare alternativt upptogs av fru *Signe Rydberg Eklöf* gjorde man bekantskap med en måhända något väl mycket förstadsbetonad, men i sitt slag personligt anlagd och intresseväckande *Carmen*studie. *Micaëlas* mindre tacksamma parti sjöngs rent och sympatiskt av fröken *Inga Peters*, medan herr *Carl Lejdström* och *Eric Åby* alternativt ryckt publiken med sig i toreadorens bravursånger.

Ett i allt och på det sätt den framföres utgör *Carmen* en musikalisk händelse på Göteborgs lyriska teater, vilken sannolikt en lång tid framåt kommer att fångsla publikens uppmärksamhet.

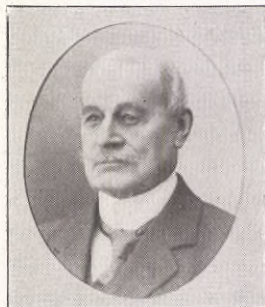
Vidst. bild: SCEN UR BALETTEN "SYLFIDERNÄ" given av amatörer å en soiré i Halmstad till förmån för en sjukstuga i svenska Finnmarken. Text å sid. 343.

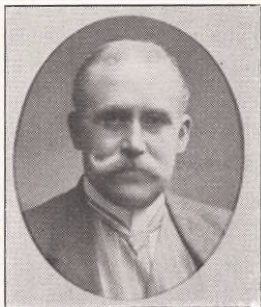
Fot. Henricson, Halmstad.

Kliché: Ernst Silfverparre.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

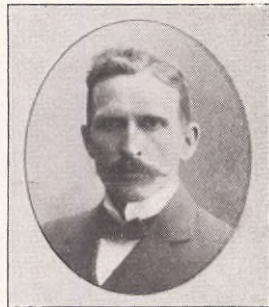
F. V. A. RYMAN.
F. d. Häradshöv. — Alster.
80 år 2 mars.*

C. F. T. VOUGT.
Kansliråd. — Stockholm.
60 år 27 febr.*

K. ÅKESSON.
Redaktör. — Göteborg.
60 år 18 febr.*

P. HOLMÉN.
Undervisningsråd. — Sittlm.
50 år 16 febr.*

E. ANDRÉE.
Organist — Göteborg.
80 år 19 febr.*

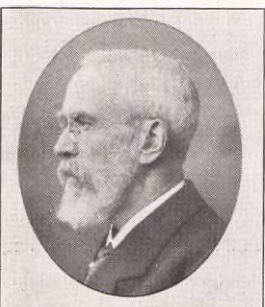
K. A. LÖFGREN.
Direktör. — Stockholm.
60 år 17 febr.*

C. A. A. EKBOM.
Bankdirektör. Vice konsul.
Gävle. — 60 år 13 febr.*

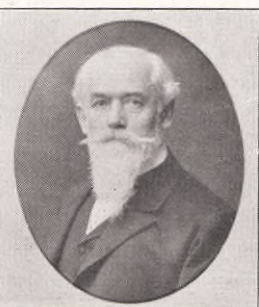
M. PHILIPSON.
Bankdirektör. — Stockholm.
50 år 3 mars.*

J. V. BERG.
F. d. Professor. — Stockholm.
70 år 2 mars.*

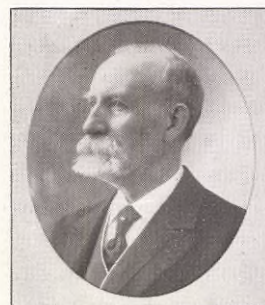
K. A. L. KOCK.
F. d. Professor. — Lund.
70 år 2 mars.*

L. A. ANDERSSON.
F. d. Överbibliotekarie.
Uppsala. — 70 år 2 mars.*

E. TORSSELL.
Förste komminister. — Dala
Husby. — 70 år 25 febr.*

M. SVENSON.
F. d. Postnästare. — Karls-
krona. — 70 år 25 febr.

A. E. RUDLING.
F. d. Överste. — Stockholm.
65 år 27 febr.*

K. A. BERGSTRÖM.
Telegrafkommissarie. — Väs-
terås. — 60 år 1 mars.

H. A. M. ENESTRÖM.
Kommendör. — Stockholm.
55 år 1 mars.*

* Data å nästa sida.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

A. LÖTTIGER †.
F. d. Prost. — Äby.
F. 1836. † 4 febr.*

E. R. ERICSSON †.
Bokhandlare. — Ystad.
F. 1860. † 8 febr.*

F. J. J. EHINGER †.
Törste provinсталldkare.
Linköping. — F. 1861. † 6 febr.*

F. L. DAHLBERG †.
Sjukkassexpeditor. — Göte-
borg. — F. 1867. † 15 febr.*

S. O. NORDSTRÖM †.
Godsägare — Gävle.
F. 1839. † 5 febr.*

J. DUFF †.
F. d. Britfisk konsul. — Göte-
borg. — F. 1850. † 13 febr.*

K. O. E. MONTGOMERY †.
Fabrikör. — Norrköping.
F. 1850. † 3 febr.*

E. H. WINGQVIST †.
Ingenjör. — Göteborg.
F. 1855. † 4 febr.*

Kliché: Cron. A.-B. Högst Skulptörparis, Sthlm—Gbg.

* Data å nästa sida.

VIKTOR RYMAN. Stud.-ex. 53, hovr.-ex. 64, v. häradshöv. 67, häradshöv. i Mellansysslens doms. 80—10. Sekr. o. omb.-man i Stockh. hand-bank. 70—80, fullmäktig i civilstat. pens. inr. 87, led. av komm. f. civ. pens. väs. ordn. 89—94; led. av lagbrån 97. Led. av stadsf. i Karistad under skilda per. 83—04, ordf. 99—03; led. av landstinget 03—07. Led. av styr. f. Vermf. ensk. ank. 86—11, ordf. 05—11.

CARL FREDRIK VOUGT. Stud. 79, jur. utr. kand. 87, v. hvd 89, aman. i Eckles.-dep. s. å, tf. kanslisekr. där 98, ord. 03, tf. byråchef f. kyrkoår. 09, kansliråd i K. M:ts kansli 10, i Eckles.-dep. 17. Stadsfullm. i Djurs-holm sdn 14, led. av kyrkoråd sdn 16; led. av dir. ö. Allm. barnbördsrus-
set sdn 14.

KARL ÅKESSON. Folkskollär.-ex. 82, anst. v. Göteborg folksk. s. å. ord. sdn 83; tillsyn. lär. 98—01, 04—07 samt sdn 10; led. av folksk.-styr. 06—17, led. av Sv. folksk. vänners förvaltn.-råd sdn 91, ordf. i Göteborg. lokalören. sdn 11, styr.-led. i a-b. Folksk. vän. sdn 97, i Evang. missionsf. 94—01, ordf. 07—16, i dess söndagssk.-styr. 12—16. Sedan 88 utg. av den för det svenska folkskoleväsendet betydande tidskr. Folkskolans vän.

PER HOLMÉN. Folkskollär.-ex. 93, e. o. folksk.-lär. Göteborg s. å. ord. 94, överlär. där 10, folkskoleinsp. i Göteborg-traktens inspektionsomr. 19, undervisningsråd sdn 20. Ordf. i Göteborg. skolfören. 04—09, ordf. i de större städernas folkskollär.-kongr. t. 19. Sakkunnig inom K. Skolöver-
styr. v. utarbet. av förslag t. normalregl.; ordf. o. sekr. inom sakkunn. f. utarbet. av normalfrit. f. folkskolelyggn. Stadsfullm. i Göteborg 11—20 kyrkofullm. 09—20.

ELFRIDA ANDRÉE. Organ.-ex. 56, utg. fr. Konserv. i Stockh.. 61, organ i finska förs. i Stockh. 61, i franska förs. där 62, i Göteborg. domkyrkoför-
sdn 67. Led. av Musik.-akad. Litt. et art. Betyd. komp. pianokvint. pianoiro, kanlater. orgelsymf. m. m. Biografi o. helsid.-portr. årg. V: 29.

ALFRED LÖFGREN. Stud. 81, utg. fr. Göteborg. hand.-inst. 82, anst. h. Tändsticksfabr.-a.-b. Vulcan i Göteborg. 82—03, kontorschef h. Jönk. o. Vul-cans tändst.-fabr.-a.-b. 03—18; sdn sistn. är direktör i Sv. tändsticksfabr. a.-b. och chef f. dess exportavd. Mångårig led. av Göteborg. filharmon. sällsk. kördirigent f. Göta P. B. sångkör 86—01. Associé i Musik. akad.

ALBIN EKBOM. Intr. i tj. hos Gävleb. 1. sparb. 81, kamrer 83, verkst. dir. sdn 07. Dir. f. Gävle teater sdn 95, initiativtag. t. o. styr.-ordf. i länets Egnahemsfören. sdn 08; en följd av år styr.-ordf. i Gävle Postens tryck. a.-b. Tillkallad sakkunnig i bostadskomm. 12. Stadsfullm. sdn 09. Spansk vice konsul sdn 10.

MAURITZ PHILIPSON. Stud. 89, 91—96 anst. å kontor o. banker i utl anst. i a.-b. Stockh. hand-bank (numera a.-b. Svenska Handelsbanken) 96, v. verkst. dir. där 1900, verkst. dir. där sdn 11. Styr.-led. i brandför-säkr. a.-b. Victoria.

JOHAN (JOHN) BERG. Stud. 69, med. lic. 78, doc. i kir. v. Karol. inst. 81, e. o. prof. i kir. o. biträd. överkir. v. Seraf.-lasar. 85, professor, över-
kir. o. dir. v. Seraf.-lasar. 93—16. V. ordf. i dir. ö. K. Seraf.-lasar. 20, ordf. i dir. ö. Gymn. ortoped. inst. sdn 86, Hed.-led. av Sv. Läkarsällsk. 11, led. av Vet.-Akad., led. av Akad. förvaltn.-utsk. led. av Krigsvet.-akad. Kom-mendör m. st. k. N.-O. Biografi o. helsid.-portr. årg. XVII: 23.

AXEL KOCK. Stud. 70, fil. lic. 79, fil. dr. s. å., doc. i nord. spr. v. Lunds univ. s. å., prof. i nord. spr. v. Göteborg. 90—93, i samma ämne v. Lunds univ. 07—16. Univ. rektor 11—16; huvudred. f. "Arkiv f. nord. filo-logi" sdn 88. Språkvetenskapl. förl. Led. av Vet. o. vitt.-samh. i Göteborg, Fyslograf. sällsk., Vitterh.-hist. o. Ant. akad., Vetensk.-akad. Biografi o. helsid.-portr. årg. XVII: 25.

AKSEL ANDERSSON. Stud. 70, fil. lic. 83, fil. dr. 84; e. o. aman. v. Upps. univ. bibl. 82, tredje el. Lidéns aman. 85, andre aman. 97, v. bibl. 99, förste bibl. 10, överbibl. 11—18. Hed.-led. av Göteborg. nat. i Upps., led. av K. Human. vet.-samf. i Upps., korr. led. av Sv. litt. sam. i Finl.; hed.-led. av British and for. Bible Soc. i London; av K. Mt förordn. led. av the American Scand. found. svenska nämnd sdn 13. Utg. ett flertal biblio-grafiska o. språkhist arb.

ESAIAS TORSELL. Stud. 69, prästv. 73, förste komminister i Husby sdn 80. Under 20 år tj.-gjort som komm.-stämmodr. o. 16 år som komm.-nmdsordf.; mångårig landstingsman.

ARVID RUDLING. Ulfjn v. Svea art.-reg. 76, kapt. 92, transp. f. 2. Göta art.-reg. 97, öv.-ltn v. Vend. art.-reg. 07, överste o. chef f. Norrl. art.-reg. 13—16.

HENNING ENESTRÖM. Ulfjn v. Flott. 86, komm.-kapt. 2. gr. 09, 1. gr. 14, kommandör 19. Chef f. underoff.- o. sjömanskårerna samt bevärb.-fällhav. i Stockh. Led. av Örl.-mannasällsk. Av K. Mt uts. led. av över-
styr. f. Sv. Rda Korset

AUGUST LÖTTIGER †. Stud. 59, prestv. 64, past.-ex. 78, kyrkoh. i Äby 81—23, prost 99, kontr.-prost i N. Möre kontr. 01—09. L. var Kalmarsstif-
tets äldste prästman.

RICHARD ERICSSON †. Grund. 83 egen bok-, musik- o. pappershand. i Ystad; stadsfullm. 05—12; ordf. i planter.-styr. 20, styr.-led. i sparb. sdn 13, i Handelsklassens stift. sdn 05.

JOHANNES EHINGBR †. Stud. 81, med. lic. 92; ex. prov. läk. i Mal-
ings distr. 93—01, i Dalarö distr. 01—06, förste prov. läkare i Västerb. l. o. prov. läk. i Umeå distr. 06—11, förste prov.-läk. i Österg. l. 11—21. Läk. v. länets tuberk.-byrå. Ordf. i länets barnmorskestyr. 1921, led. av landstingets epidemiknmd.

FRANS DAHLBERG †. Arbetade inom tapetsererkrift då han började intressera sig för sjukkasserörelsen; bild. 93 sjukkassan Hugfast i Göte-
borg o. kvarstad under 20 år som dennas styr.-ordf. Då denna rörel-
sens omfång utvecklats därhän att betinga en egen expeditor valdes D. till denna post 13. Ett flertal sjukkassor uppgingo i en nybildad stor kassa Reform inom vilken han var styr.-ordf. o. den drivande kraften. Delt. i bild. av Sv. sjukkasseförb. Var såsom repres. f. hela landets sjukkasserörelse led. av Socialstyr. sjukkassennmd. Var jemväl verksam inom nykterhetsrörelsen. Stadsfullm. 11—20; led. av hyresnmd, nykter-hetsnmd, bostadsförmedl., folkskolestyr., ordf. i styr. f. Allm. sparb.

STEN NORDSTRÖM †. Stud. 57, utex. fr. Ulfjuna lantr.-inst. 63, efter några års verksamhet som jordbr. etabl. han 64 egen grossh.-firma i Gävle varat han egenat sig, med undantag för åren 70—75 såsom dispo-
nent f. Främmedtads egendom, till 06; egare t. ägend. Penningby i Stockh. l. Led. av hushålln. sällsk. förvalt. utsk. 80—09; Stat. omb. i styr. f. Orsa—Hä;jeådalens järnv. 01—18; led. av Stat. vattenfallskomm. 99—03; deltag. i den förbered. undersökn.-exp. genom Lappland 03 f. Inlandshanan. Verkst. dir. i Falu—Rättvik—Mora järnv. 87—02; ordf. i dir. f. Gävle—Dala järnv. 96—01; verkst. dir. i Mora—Ålvdalens järnv. 97—02, i Falu—Västerdalarne järnv. 1900—02, i Gävle Interkn.-gar. a.-b. 83—19; styr.-led. i Ostkusbanans a.-b. 03—18, i Gävleb. sparb. sdn 76. Stadsfullm. 77—16

JOHN DUFF †. Anst. v. Britt. konsulatet i Göteborg. 74, v. konsul 80, kon-sul 81—18. Tilldelades Eng. kröningsmed. 11, led. av Imperial Service Order 12. I hög grad intresserad idrottsman, tillh. organisationskomm. f. några av de första större gymn.- o. idrottsfästerna här i landet; under många år ordf. i Göteborg. gymn.-fören. roddklubb, v. ordf. i Sv. idrotts-förb. 95—1900.

RICHARD STRAUSS' NYA OPERA "JOSEPHS LEGENDE". Heinrich Kroeller som Joseph och Tilla Duriens som Potifars hustru.

Foto. Becker & Maass, Berlin. — Kliché: Göt. Gbg.

Foto. Allard, Gbg.

Kliché: Ernst Silfverparne.

"VÅGENS TJUSNING", STATY I BRÖNS AV PER HASSELBERG. Skänkt till Göteborgs stad att uppsättas i närheten av Vasaparken där.

Richard Strauss' "Josephs-Legende", vilken hade sin urpremiär i Paris 1914, har nu införlivats även med den tyska repertoaren genom Statsoperans i Berlin framförande av verket. Handlingen, vilken är byggd på den från bibeln kända konflikt mellan Josef och Potifars gemål, har utarbetats av greve Harry Kessler och Hugo Hofmannsthal, vilka här, sprorade av de segrar den ryska baletten på sin tid vann, sökt för scenen skapa ett uttrycksfullt mimiskt språk. Sagostämningen liksom de psykologiska momenten betonas allt starkare under handlingens fortgång och intrycket förstärkes ytterligare av den sagomättade sceniska inramningen samt färgernas och tonernas betagande spel. Richard Strauss musik är rent symfonisk. Svårigheten i hans uppgift har varit att, förvägrad det sjungna ordet, på grundvalen av det komplicerade mimiska spelet bygga upp ett musikaliskt verk, vilket bidraget till att förklara och förstärka de utspelade själiska händelserna.

Till bild å sid. 341.

Konungen överlämnade den 16 febr. en ny fana till Krigsskolans kadettkompani, vilket är sammansatt av officers- och reserv-officerskurserna. Högtidligheten ägde rum på Inre borggården till Stockholms slott där kompaniet formerades på två plutoner under befäl av kadettofficerare samt med Göta livgardes musikkår på högra flygeln. Konungen, som åtföljdes av chefen för staben, general Gustaf Uggla, inspektören för militärläroverken, generalmajor David Hedengren och krigsskolans chef, överste E. Nordenskjöld, överlämnade fanan med följande ord: "Jag har tilldelat kungliga krigsskolan denna nya fana. I ären skyldiga att den med liv och blod försvara. Loven I att med mandom och trohet uppfylla denna plikt mot konung och fädernesland, så svaren härtill ja!" Ett samfällt kraftigt "ja", besvarade dessa ord.

Efter bön av Karlbergs slötpastor skedde parad för fanan under stor salut, varpå konungen avtackade kompaniet. Företrädde av musikkåren och med den nya fanan i spetsen defilerade så kadetterna förbi konungen och avmarscherade därefter från borggården.

I sin rika och så gott som fullständiga samling av Per Hasselbergs verk förvarar Göteborgs museum originalmodellen till "Vågens tjsuning", signerad Paris 1888. Av denna har nu tagits tvåne avgjutningar i brons, den ena för Karlskrona, den andra för uppställning i Göteborg å den öppna platsen vid Göteborgs- och landsarkivet, nedanför Vasakyrkan, för vilket ändamål den överlämnats som gåva till staden av en enskild konstvän. "Vågens tjsuning" är ett av Hasselbergs mest betydande och intressanta verk. Vi kunna följa dess tillblivelsehistoria i ej mindre än tre utkast, förvarade i Göteborgs museum. Vi se i dessa hur konstnären sökte sig fram innan han fann det riktiga uttrycket för det han ville ge. Tanken i verket tillhör samma idékrets som flertalet av hans verk. De bilda alla en kedja: "Snöklockan", "Vågens tjsuning", "Näckrosen" tala om kärleken, men ej som självändamål utan som den sjudande alstringskraften, den djupaaste driften i allt levande och förutsättningen för allt liv. Och med denna grupp hör också Farfadern tillhoppa med dess motsats mellan det stocknande livet och den förnyelse vilken gror i dess hägn. "Vågens tjsuning" tillhör stilistiskt samma riktning som "Snöklockan". Den kännetecknas med andra ord av den ingående och detaljrika natursanning som tillhörde 1870-80 talets franska skulptur och som visserligen hos andra kan synas: död och fantasilös men som hos Hasselberg framgick ur ett inre behov, en verklig tillbedjan av naturen, och förenas med en ädelt poetisk uppfattning. Ivrare för den moderna konsten skola kanske finna det otidsenligt att offentligt uppställa ett verk av en konstperiod som de vilja beteckna som övervunnen. Men skapelser utförda med denna kunskap, denna kärlek och denna personliga äkthet skola alltid äga sitt värde oberoende av moder och tidsproblem.

Axel L. Romdal.

OTTO MONTGOMERY †. Efter omkr. 25 års tj-göring som övermaskinist å Göta kanalbolagets ångare lämnade han densamma o. startade fabrik f. tillv. av smörjapparater f. ångmaskiner enl. egen uppfinning, vilka prisbelönades 97 å Stockholmsutställn. o. ha vunnit marknad inom o. utom landet. Sedan fabriksrörelsen 17 överlämnats. bosett i Norrköping.

ERIK WINGQVIST †. Efter avslut. skolstud. o. prakt. i utt. utex. fr Maskinyrkesskolan i Stockh. 06; anst. v. Sv. kullagerfabr. (f. vars stan dardartikel brodern Sven W. är uppfinnare) 07; vist. i Amerika 10-14 i stud. av kugghjul m. m.; utarbetade efter återkomsten kugghjulssavd inom S. K. F. under hans ledning o. efter hans uppfinningar o. patent. Chef f. S. K. F:s studiekontor.

F. to. Rundgren, Kramfors.

Kliché: Bengt Silfverparre.

Kliché: Göta Eklund & Klichéanstalt, Gbg.
ATTENTATET Å JÄRNVÄGSBRON ÖVER UMEÅLVEN. Platsen där plankorna voro lagda är utmärkt med ett X å bilden. Denna kan lämna en god föreställning om vidden av den olycka som drabbat det med passagerare besatta tåget om icke lokomotivet som av ett under skurit genom plankorna utan att urspara.

Foto. för H. B. D. av I. S. Harnesk, Umeå.

T. v. GUDMUNDRÅ KYRKA, KRAMFORS. vilken av platsens syndikalistiska arbetare trots förbud användes för ett arbetaremöte i en lönestridsfråga. Text å sid. 343.

Ett ohyttigt attentatsförsök förövades på morgonen den 14 febr. på Norra stambanan mot det sydgående tåget. När tåget kommit ut på mitten av bron över Umeålv söder om Vännäs, upptäckte lokföraren, att en del plankor lagts tvärs över spåret. Ehuru bromsarne sattes till, var det omöjligt att stanna tågsättet, utan loket körde upp på plankorna vilka bräcktes och lyftes därvid flera gånger högt över rälsen. Ett verkligt under är att den tunga maskinen därvid icke ursparade. Hade så blivit fallet, skulle tågsättet störtat från bron ned i älven och de ombordvarande, tågpersonalen och tio passagerare, varit dömda till en säker död.

Foto. Mozart, Göteborg.

DYNAMITATTENTAT I FÖRSÖRJNINGSHEMMET I PARTILLE. T. v. Exteriör av hemmet; t. h. Köket, under vilket källaren, där explosionen ägde rum, ligger. Märk raset å och över spisen, de utsprängda dörrspeglarne m. m. Text å sid. 346.

Kliché: Göta Eklund & Klichéanstalt, Gbg.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjuds vid laga påföljd. För Berättelser och Historietter gäller ovilkorligt förbud.